

ת"פ 60221/06/21 - מדינת ישראל נגד ש' ג' ר'

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 60221-06-21 מדינת ישראל נ' ר'

לפני כבוד השופטת ענת יהב
המאשימה:

מדינת ישראל
עו"ד איתן לאמעי

נגד

הנאשם:

ש' ג' ר'
עו"ד תמיר אור ועו"ד אורי שפיגל

החלטה

לפניי עתירה לגילוי ראיה חסויה, לפי סעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "**פקודת הראיות**"); מסמכים שנחסו תחת כנפה של תעודת חיסיון מיום 22.6.2021 ושסומנו **יט'**, **כג'**, **כד' ולג'** וכן מילים ו/או שורות מתוכנו של **דוח פעולה** שנערך על ידי השוטר עמנואל יוגב ובהתאם חלקים מסרטון מצלמת גוף של השוטר מסמך **לב'** (בסה"כ 6 מסמכים).

כללי:

כתב אישום בעבירות אלימות במשפחה- אימים ותקיפה, הוגשו כנגד הנאשם ביום 21.06.21, ולאחר כפירתו במיוחס לו, החלו להישמע ראיות המאשימה, כאשר כבר לכתחילה, ציינה ההגנה באופן כוללני ובאורח אגב, כי מבקשת לדחות את דיון ההוכחות, שכן על פניו נראה שהחיסיון חל על דברים שאמרה המתלוננת לשוטר בשטח ובהתאמה בתיקוד צילום מצלמת הגוף שנשא וכי היא מתעתדת להגיש עתירה שכזו לחשיפת המסמכים החסויים על מנת שחקירת העדה המרכזית תהיה יעילה, שלמה ואפקטיבית.

ביום 16.4.23, העידה המתלוננת בחקירה ראשית, אז חזרה ההגנה על בקשתה לקבל חומרי חקירה חסויים. נקבע, כי דיון בעתירה יהא במועד הנוסף. ביום 18.6.23, התקיים דיון במעמד צד אחד ובסיומו ניתנה החלטת, כי ההגנה תתחיל בחקירה נגדית של העדה כאשר החלטה בנוגע לעתירה תינתן בהמשך. יודגש, כי עדות המתלוננת לא הסתיימה.

בדין בעתירה, ביקשה המדינה להותיר את החיסיון שניתן על הראיות ולביסוס טענתה, הגישה מסמכים שסומנו **במ'1-** **במ'13**, כאשר המסמכים החסויים בתעודת החיסיון סומנו **במ'4-** מסמך יט', **במ'6-** מסמך כג', **במ'7-** מסמך כד', **במ'8-** מסמך לג', **במ'3-** דוח הפעולה של השוטר יוגב - מסמך ג' ו- **במ'13-** דיסק מצלמת הגוף, מסומן מסמך לב'. המסמכים **במ'9 ו- במ'11-12**, מהווים תרשומת פנימית ונוהל של גורם חיצוני למאשימה, שלדידה יש בהם כדי להסביר את הצורך בהותרת החיסיון ואילו **במ'5 ו- במ'10** הינם הבקשה להוצאת תעודת חיסיון ותיאור המסמכים נשוא בקשת החיסיון. פרוטוקול הדיון סומן **במ'2** ותעודת החיסיון **במ'1**.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

זכות הנאשם לעיין ולהעתיק את חומרי החקירה שנאספו נגדו ומהווים את הבסיס להגשת כתב האישום, נקבע בסעיף 74(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**") ובכלל כך אף ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, זאת בתנאי שיש לו נגיעה לאישום. לצד זכות זו, המוקנית לו באופן אוטומאטי עם הגשת כתב האישום, מתקיימים חריגים המאפשרים למדינה להטיל חיסיון על מסמכים המצויים בחומר זה (ראה פרק ג: ראיות חסויות בפקודת הראיות), מטעמים שונים, כאשר בענייננו ניתן החיסיון מן הטעם, שיש בחשיפת הראיות כדי לפגוע באינטרס של טובת הציבור (אינטרס הכולל בחובו אף את הצורך שבמניעת פשיעה ולחימה בה בשימוש באמצעים ושיטה שיש צורך לחסות אף אותם).

החיסיון לטובת הציבור נקבע בסעיף 45 (א) לפקודת הראיות וזו לשונו:

"אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראיה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדין בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראיה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם".

מהאמור בסעיף 45 לפקודה, עולה, שעל אף החשיבות שמקנה החוק לאינטרס הציבורי שבבסיס החיסיון, הרי שכאשר יש בחומר החסוי משום חיוניות להגנת הנאשם, אזי יורה בית המשפט על גילוי ואפילו מחיר הגילוי הינו פגיעה ואף כזו שהינה משמעותית באינטרס הציבור.

המבחן לבחינת החומר החסוי ככזה המהווה ראייה חיונית להגנת נאשם הוא מבחן "הפוטנציאל המזכה". דהיינו, יש לבחון האם אותה ראייה החסויה הינה בעלת פוטנציאל לעורר ספק סביר באשמתו של הנאשם (ראה למשל בש"פ 4535/19 עטייה נ' מדינת ישראל (6.8.2019) והפסיקה שם), ביחד עם ראיות נוספות בתיק, כדי להקים ספק סביר באשמתו של הנאשם. בחינת חיוניות הראייה תעשה "בעיניו של סנגור" ותוך בחינת קו ההגנה של הנאשם ונימוקיה להסרת החיסיון, כאשר על הנימוקים להיות דווקניים וברורים. בעניין זה יש להפנות בש"פ 120/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.2.2010):

"כפי שנאמר לא אחת בפסיקה, השאלה אם חיסוי ראיות מסוימות עלול לפגוע בזכותו של הנאשם למשפט הוגן אינה שאלה תיאורטית והיא נבחנת, בין היתר, על רקע מיקומה של הראייה בשדה המריבה בין הצדדים ולאחר שבקעת המחלוקת נגלתה לעיני בית המשפט (בש"פ 6392/97 בלביסי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (5) 176, 181 והאסמכתאות שם)".

בעניין של ראיות חסויות יש אף לבחון את סעיף 46 לפקודת הראיות, שם נקבע אופי הדיון (סעיף (א)-בדלתיים סגורות), ואף איזונים ושיקולים נוספים שעל בית המשפט לשקול בבוחנו את הסוגיה - אם יש להורות על הסרת החיסיון אם לאו. וכך לשון סעיף (א1):

"בהחלטה כאמור בסעיף קטן (א) ישקול בית המשפט, בין השאר, את הקשר שבין החומר החסוי לגדר המחלוקת בין בעלי הדין, בשים לב לגרסת ההגנה, את הקשר שבין החומר החסוי לראיות הגלויות וחומר חסוי אחר בתיק, ואת קבילות החומר החסוי ומשקלו הצפוי אם יוגש כראיה במשפט, ורשאי הוא לקבל הסברים מהנאשם אף בהעדר שאר בעלי הדין; לא יתיר בית משפט גילוי של ראייה חסויה, אלא לאחר שניתנה לתובע אפשרות להתייחס לטענות שנטענו שלא בפניו".

לפי סעיף זה, גם כאשר הראייה החסויה אינה נופלת בגדר "ראייה חיונית" לנאשם (דהיינו שהינה בעלת פוטנציאל מזכה), אך עדיין, יש בה כדי להועיל להגנת הנאשם, על בית המשפט לאזן בין מידת התועלת להגנת הנאשם לבין עוצמת הפגיעה באינטרס הציבורי המוגן. ככל שמידת התועלת להגנת הנאשם עולה על עוצמת הפגיעה באינטרס הציבורי על בית המשפט להורות על גילוייה (ראה למשל בש"פ 4745/17 יונס נ' מדינת ישראל (13.7.2017))

ההלכה לעניין השיקולים הצריכים להנחות את בית המשפט בבקשה מסוג זה, סוכמו בע"פ 5033/19 מדינת ישראל נגד אבו חדיר (19.08.19), כך: "האחד - כי הראייה חיונית להגנת הנאשם; השני - כי הראייה עשויה להועיל להגנתו, גם אם היא אינה חיונית לה, ובלבד שמידת התועלת הטמונה בה עולה על מידת הפגיעה בעניין הציבורי שעליו מגן החיסיון".

מן הכלל אל הפרט:

תעודת החיסיון (במ'1) מנמקת את הבסיס לחיסיון כ'טובת הציבור' ובפירוט שם אף מפרטת; שיש בגילוי הראיות חשש "לסכן שלומם של בני אדם; לפגוע בשיתוף הפעולה של הציבור עם המשטרה; לחשוף שיטות עבודה ודרכי

פעולה של המשטרה ולפגוע ביעילות פעולותיה."

שמעתי את טענות המדינה, אשר מיקדה את עיקר החיסיון ב'שיטות ואמצעים', כך שהסרת החיסיון תביא לפגיעה בשיתוף פעולה עם המשטרה ומכאן העמדה בסכנה של הציבור. לצורך כך, עיינתי במסמכים שהוצגו לי ומצאתי, כי מדובר בראיות משמעותיות שיש להן זיקה ישירה לאישום גופו. ואף אם אקבל את טענת המאשימה, כי לא מדובר בראיה בעלת פוטנציאל זיכוי, וודאי שיש בה על מנת להועיל להגנה בהתנהלותה. בנוסף אדגיש, כי ככל ששבתי והעמקתי במסמכי הרקע שהוגשו לצורך הבנת הבקשה לחיסיון כך השתכנעתי כי אין בהם לבסס את הבקשה לחסות את העובדות שנחסו, אלא שמדובר בעניין הסובב סביב אדם (עילה פרסונאלית) ולא לעניין השיטה, כך למשל אפנה למסמכים במ'9, במ'11 ובעיקר במ'12.

מכאן, שספק גדול אם אכן מדובר ב'שיטות ואמצעים', כפי שהתכוון המחוקק וכפי שפירשה הפסיקה, דהיינו שיש בכך כדי לפגוע בעבודת המשטרה וגופי המודיעין (ולא גורם חיצוני להם - כמו במקרה דכאן), בעניין זה יש להפנות ל תפ"ח (מרכז) 42209-04-19 **מדינת ישראל נ' סילבר** (3.8.2022), שם ציין בית המשפט בנושא זה "**האמצעים והשיטות שנחסו משמשים לא רק את משטרת ישראל במלחמתה בפשיעה, אלא גם גופי מודיעין וגופים הנלחמים בטרור... לא נורה לגלות ראייה שאינה חיונית או מועילה למי מהנאשמים, אם מסירתה עלולה לפגוע ביכולתם של גופי האכיפה והמודיעין במדינה לבצע תפקידיהם ביעילות**". כך, שלא מצאתי שמדובר בהליך שהינו מוסתר מהעין וגילוי יביא לפגיעה באינטרס הציבור ולטובתו.

לסיים, ועל אף שלטעמי אין באמור כדי להגיש בקשה לחיסיון, עדיין, בחנתי האם יש בגילוי הראיות על מנת לפגוע באופן שאינו מידתי באינטרס עליו בא החיסיון להגן, ובכל הכבוד לא מצאתי שכך יהיה. אכן, יתכן שיש בגילוי זה משום פגיעה כלשהי בשיתוף הפעולה של הציבור עם המשטרה, ועדיין ניכר שחשש זה הוא בעיקר חשש בעלמא, כפי שקיים בכל ראייה או עדות של כל עד שהוא שחושש להיחשף (ולא כזה, חלילה, שיש סכנה לחייו של אדם יותר מזה הקיים כאשר ההליך הפלילי מתנהל).

סופו של דבר

מצאתי לקבל את הבקשה, כך שיש לחשוף את המסמכים שנחסו, **למעט במ'4** (מסמך יט'), שהינו מסמך פנימי ובעל אופי של תרשומת פנימית (מה גם שחלק מתוכנו אינו רלוונטי כלל לאירוע נשוא התיק ואף לא למעורבים בו).

ההחלטה תיכנס לתוקפה בתום 14 ימים.

המזכירות תעביר החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, ב"ב אייר תשפ"ג, ב03 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

